

לקוטי תורה

עם ביאורי
הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

פרשת קדושים

תשפ"ד

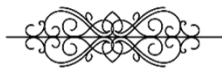
ד"ה "וכי תבואו אל הארץ" (ב)

לקוטי תורה קדושים, דף ל עמודה א

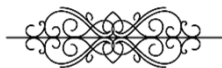
לומדים יקרים,

בשבוע עבר פרסמנו את ביאור הרב לאותיות א-ב מהמאר "וכי תבואו אל הארץ", העוסקת במצוות העורלה ונטע רבעי. השבוע מתפרסם הביאור לאות ג, ובשבוע הבא נפרסם בעז"ה את החלק האחרון של הביאור על המאמר. המאמר כבר התפרסם בעבר, אולם כעת הוא מתפרסם בעריכה מחודשת.

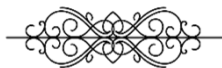

תוכן העניינים

- 3.....השנה הרביעית ראויה לייחוד
- 5.....לקליפות יש אחיזה בשלוש השנים הראשונות
- 9.....ההודאה וההלל והצמצום שבתפארת
- 11.....דווקא על ידי שלוש השנים יהיה "פריו קודש" בשנה הרביעית

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

ג. ומכל זה יובן ההפרש בין שלוש השנים הראשונות של נטיעת האילן, שרומז לזעיר אנפין בארץ העליונה שהיא הדיבור, שאזי אין מאיר רק בחינת נצח הוד יסוד, שעל דרך משל חיצוניות הקול שכלול משלוש בחינות – אש רוח מים הנזכרות לעיל. ואזי ההארה בדיבור מעט מזעיר, כנזכר לעיל. אבל בשנה הרביעית שהוא בחינת תפארת, הנה על ידי זה מאיר בהדיבור תוספת אור מרובה על העיקר וכו', ונקרא ייחוד קול ודיבור, על דרך "קול דודי דופק פתחי לי" וכו', "קול דודי הנה זה בא מדלג" וכו'.

אש רוח מים הנזכרות לעיל. ואזי ההארה בדיבור היא מעט מזעיר, כנזכר לעיל. אבל בשנה הרביעית שהוא בחינת תפארת, הנה על ידי זה מאיר בהדיבור תוספת אור מרובה על העיקר וכו', והוא נקרא ייחוד קול ודיבור, על דרך "קול דודי דופק פתחי לי" וכו' (שיר השירים ה, ב), "קול דודי הנה זה בא מדלג" וכו' (שם ב, ח). ייחוד קול ודיבור הוא הצירוף שעסקנו בו לעיל, והוא קשור לעלייה בסדר המדרגות. בשלוש השנים הראשונות, בשלוש הדרגות הראשונות של המציאות של האילן, הוא עדיין מבטא את החיצוניות של מה שהוא קיבל, וכיוון שכך הוא דבר פעוט וחסר שלמות. אך כאשר האילן או הדבר מגיע למדרגה הרביעית, שהיא מדרגת התפארת, הוא כבר מקבל צורה חדשה.

מסופר שאדם אחד שלימד באותה אוניברסיטה שלימד בה הפילוסוף והפסיכולוג ג'ון דייואי, החליט שהוא רוצה לשמוע אותו. הוא הלך להרצאה שלו, אבל לאחריה הוא אמר שמעולם לא הייתה לו אכזבה כל כך עמוקה בחייו – זה היה דבר נורא, סוג של שעמום מתמשך ובלתי נסבל, והוא יצא מאוד מאוכזב. בכל זאת, הוא החליט לעשות ניסיון נוסף, והוא החליט להגיע כאחד הסטודנטים; והוא

בשיעורים הקודמים דובר על שני ההסברים לשלוש השנים של העורלה: משום ששלוש השנים הללו מקבלות ממידות נצח, הוד ויסוד, ורק השנה הרביעית מקבלת ממידת התפארת; או ששלוש השנים הראשונות מקבלות משלושת הקליפות, והשנה הרביעית היא מקליפת נוגה. לאחר מכן דובר על שני צדדים יש בדיבור: הדיבור החיצוני שמהווה למעשה רק סמל וביטוי של הדברים הפנימיים אך הוא איננו מבטא אותם בעצמם, והדיבור הפנימי שביכולתו לעורר את המידה ממנה הוא נובע ואף להעלות אותה לדרגה גבוהה יותר.

השנה הרביעית ראויה לייחוד

ג. אדמו"ר הזקן מתחיל להסביר את הצד הראשון של הטעם לשלוש שנות הערלה – ששלוש השנים הראשונות מקבלות מנצח הוד ויסוד, ורק השנה הרביעית מקבלת מבחינת התפארת ולכן מותר לאכול את פירותיה. ומכל זה יובן ההפרש שבין שלוש השנים הראשונות של נטיעת האילן, שרומז לזעיר אנפין בארץ העליונה שהיא הדיבור, שאזי אין מאיר רק בחינת נצח הוד יסוד, שהוא על דרך משל חיצוניות הקול שכלול משלוש בחינות –

וזהו עניין "הקול קול יעקב" הוא בריח התיכון וכו'. ולכן אמרו רבותינו ז"ל: "בת שלוש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה" וכו', כי מקודם אינה ראויה לייחוד. ועל דרך זה הוא מה שאמרו רבותינו ז"ל: "בן שלוש שנים הכיר אברהם את בוראו" וכו'. וזה שכתוב "והוא איבא לא אשתלים באשלמותא עד תלת שנין", שאין מאיר עליו מבחינת התפארת, שיהיה ראוי לפאר את הקב"ה עליו, באמור "ברוך אתה הוי"ה", עד שנה הרביעית וכו'.

אם הוא לא היה מעומעם הוא לא היה יכול להתבטא. אחרי שהרגש התעמעם ונוצרה המילה, היא מצטרפת ליחידה שלמה שחוזרת ומתחברת אל התוכן הפנימי, וביחידה החדשה הזו יכול להיות מלוא הכוח שיש בחוויה הפנימית ולפעמים אפילו יותר מזה. זהו בעצם הייחוד המחודש של של תפארת ומלכות שדובר עליו בסוף האות הקודמת, ובייחוד המחודש הזה נוצר דבר אחר לגמרי ממה שהיה בשעת עשייתו של הדבר.

אגב, יש אנשים שכותבים או מדברים בלי שום קושי ובעיה, ויש אנשים שבשבילם כל משפט הוא כקריעת ים סוף. יש אנשים שעיקר הבעיה אצלם קשור בצורך לצמצם את המחשבה ולתת לה צורה או הגדרה מסוימת. כשאדם מתרגש מאוד הוא לא יכול לכתוב או לצייר; הוא צריך כביכול 'להמית' את הרגש, ואז הוא יכול להתחיל כיבכול להשליך החוצה פגרים מתים – אבל זה עדיין לא אומר שגם התוצאה הסופית של התהליך הזה תהיה פגרים מתים. אמנם קורה לא מעט שלא רק אחרים משתעממים ממה שאדם אומר אלא גם הוא בעצמו משתעמם וסובל מכל מילה ומילה שהוא מוציא, כיוון שהוא מרגיש שבכל מילה שהוא אמר הוא עמד ורצח את כל הרגשות שהיו לו. אבל לפעמים יכול לקרות גם שהדיבור מצטבר

ישב וסיכם את ההרצאה כמו שאר הסטודנטים. כשהוא חזר הביתה הוא לקח את המחברת והתפעל – לא רק מהתוכן, אלא גם מהיופי של הדברים. אותו אדם כתב את הסיפור הזה בזכרונות שלו, והוא מנסה להסביר איך זה קרה, והוא אומר: דיואי לא היה קורא מן הכתב, וכנראה גם לא היה מאלה שיש להם הרצאות מוכנות; הוא היה עומד על הבמה וחושב, והמילים שהוא אמר כביכול יצאו מהמשחבה שלו – לפעמים מילים בודדות ולפעמים משפטים שלמים. כאשר יושבים ומקשיבים בהרצאה עצמה המשפטים לא נשמעים משפטים והרעיונות לא נשמעים רעיונות – כל אחד עומד לעצמו ולא מתקשר לחברו, ויש תחושה של מלל רק שנזרק לחלל הכיתה. רק כאשר הוא הסתכל על הצירוף של המילים, הוא הגיע להבנה של היופי והעומק.

מצד מסוים, זה מה שאדמו"ר הזקן אומר כאן: המילים מצטרפות יחד לדבר שיש לו תוכן, ואס הידובר יכול להחזיר את הדברים אל החוויה עצמה ולהעלות אותה. כדי שיהיה צירוף צריך שלמות מסוימת של כל אחד מהפרטים, אבל לפני שהוא מגיע לשלמות הזו הוא באמת רק נובלות של חוויה אחרת. כל דיבור הוא בעצם רגש שעומעם, ודווקא מכיוון שהוא עומעם הוא יכול להתבטא במילה, שהרי

בבחינת ירידה וממילא הם אטומים ואל יכולים לדבר.

ביידיש, וכנראה שגם בשפות נוספות, ישנו ביטוי שאומר: 'לא מראים לטיפש חצי עבודה'. כשאני רואה חצי דבר, אני רואה משהו שנמצא עוד בשלב שבו העבודה היא הורדה מלמעלה למטה, ובשלב הזה אין מה לראות. יש הרבה מאוד דברים יפים שבשלבי ההיווצרות שלהם נם לא דבר שאפשר בכלל להסתכל עליו. רק לאחר שהעבודה מסתיימת היא מגיעה לדרגה של התפארת, שהיא השלב של ההשתלמות וההתחברות, ואז הדברים מגיעים אל המקור הראשון שלהם; אבל באמצע העבודה, לא ניתן לראות דבר. לכן, יש דברים שאם מפסיקים אותם באמצע אז בעצם שום דבר לא נעשה משום שהם נותרו בגדר 'עורלה'; הם לא הגיעו לשלומתם, ולכן הם 'נתקעו' כביכול בשלב הירידה והם לא הגיעו לשלב העלייה.

וזה שכתוב בזוהר: "וההוא איבא לא אשתלים באשלמותא עד תלת שנין" (זוהר ח"ג פז, א) – אותו הפרי, אותו הדבר החדש שצומח, לא הגיע לשלמותו עד שלוש שנים, מכיוון שאין מאיר עליו מבחינת התפארת, שיהיה ראוי לפאר את הקב"ה עליו, באמור "ברוך אתה הוי"ה" עד שנה הרביעית וכו'. כלומר כל עוד הפרי לא הגיע לשלמותו, כל עוד הוא לא הגיע למידת התפארת, לא ניתן לפאר את שמו של הקב"ה עליו ולכן גם לא ראוי לברך עליו.

לקליפות יש אחיזה בשלוש השנים הראשונות

ומצטבר, ואז התוצר הסופי מחזיר מחדש את החוויה הראשונית שהייתה עוד לפני התהליך של עשיית הדברים.

החזרה לשורש ולמקור הדברים לאחר שהם נעשו היא בעצם העניין של השנה הרביעית, שהיא השנה של התפארת. בשלוש השנים הראשונות יש תהליך של הורדת הדברים, של שלוש המידות התחתונות – ואז הדברים מבטאים את הגולמיות שלהם, את תהליך ההורדה ממעלה למטה; אבל לאחר שהדבר מגיע לידי ביטוי הוא יכול לחזור ולהתכלל במקורו, ועל ידי כך להעלות אפילו את המקור לדרגה גבוהה יותר – וזהו בעצם העניים של ייחדו הקול והדיבור.

וזהו עניין "הקול קול יעקב" (בראשית כז, כב), שהוא בריח התיכון וכו', כלומר שהקול כביכול חוזר ומתחבר עם הדיבור, ואז הוא הופך להוויה חדשה – וכאמור, זהו העניין הזה שבשלוש השנים הראשונות פרי האילן הוא ערלה ואסור באכילה. במקום אחר מבואר שפירוש המילה 'ערלה' הוא כיסוי וסתימה, כמו 'ערל שפתיים' – כלומר שפיו סתום וחסום. כך גם כאן: שלוש השנים הראשונות הן בעצם בגדר של אטימה – הפרי אטום ולכן אסור לאכול אותו.

ולכן אמרו רבותינו ז"ל: "בת שלוש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה" וכו' (משנה נידה ה, ד), כי מקודם אינה ראויה לייחוד. ועל דרך זה הוא מה שאמרו רבותינו ז"ל: "בן שלוש שנים הכיר אברהם את בוראו" וכו' (נדברים לב:). הנוקדה היא שיש שלב של ירידת הדברים וגילוי שלהם, וכל זמן שהם לא מגיעים לידי צמיחה הם רק

אך עיקר העניין הוא לפי שעל ידי עץ הדעת טוב ורע נתגברו הקליפות, וכעניין מה שכתוב בזוהר על פסוק "והכנעני אז בארץ", כי "ארור כנען עבד עבדים" שהוא משלוש קליפות הטמאות, ומחמת חטא הנזכר לעיל היה לו אחיזה בארץ, ועיין שם בפרשת נח. אך זהו דווקא בשלוש שנים הראשונים, שאין מאיר בהארץ – שהוא עולם הדיבור – רק מבחינת נצח הוד יסוד, שהוא בחינת צמצום והסתר, אזי יש להם יניקה. וכמו שנתבאר בעניין "חרנה" מבחינת גרון נמשך חרון וכו'. ועל דרך הנזכר בד"ה "במדבר סיני" בעניין מדבר במ"ם פתוחה וכו'. אבל כשמאיר בהדיבור מבחינת תפארת, קו האמצעי תוספת אור, אין להם יניקה וכו', כי האור דוחה את החושך, וכמו שכתוב: "כהמס דונג מפני אש יאבדו" (כמו שנתבאר בספר של בינונים פרק יט. ועיין מה שנתבאר בד"ה "כיצד מרקדין" גבי "ובית הלל אומרים" וכו', ומה שנתבאר בפרשת צו בד"ה "משמח חתן וכלה" וכו'). ולכן כל זה הוא בעץ מאכל דווקא – דוגמת עץ הדעת וכו'. והנה, על ידי דחייה זו דאתכפיא סיטרא אחרא, כששובר תאוותו וממתין שלוש שנים וכו', על ידי זה אסתלק יקרא דקודשא בריך הוא להיות "ובשנה הרביעית" – גילוי יקר תפארת גדולתו יתברך.

תפארת, קו האמצעי תוספת אור, אז אין להם יניקה וכו', כי האור דוחה את החושך, וכמו שכתוב: "כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים" (תהלים סח, ג). האור מתגלה ומזיז את כל הצדדים הרעים, ואז כל העניין מגיע לנקודת השלמות שלו. (כמו שנתבאר בספר של בינונים פרק יט. ועיין מה שנתבאר בד"ה "כיצד מרקדין" גבי "ובית הלל אומרים" וכו', ומה שנתבאר בפרשת צו בד"ה "משמח חתן וכלה" וכו').

ומעיר אדמו"ר הזקן: ולכן כל זה הוא בעץ מאכל דווקא – דוגמת עץ הדעת וכו'. דין עורלה שייך דווקא בעץ מאכל ולא בעץ סרק, מפני שעץ סרק גם בשנה הרביעית לא יהיה קודש הילולים. משהו פעם אמר שכלל שדבר הוא מושלם יותר, הוא גם דורש זמן יותר להגיע להשלמה ולשכלול שלו. יותר מזה: הוא יותר פגום ופחות מושלם ולפעמים גם פחות יפה בשלבי

אך עיקר העניין הוא לפי שעל ידי עץ הדעת טוב ורע נתגברו הקליפות, וכעניין מה שכתוב בזוהר (ח"א עט, ב) על פסוק "והכנעני אז בארץ" (בראשית יב, ו) בנוגע לארץ ישראל, כי "ארור כנען עבד עבדים" (שם ט, כה), שהוא משלוש קליפות הטמאות, ומחמת חטא הנזכר לעיל היה לו אחיזה בארץ ישראל דווקא, ועיין שם בפרשת נח. אך זהו דווקא בשלוש שנים הראשונים, שאין מאיר בהארץ – שהוא עולם הדיבור – רק מבחינת נצח הוד יסוד, שהוא בחינת צמצום והסתר, אזי יש להם יניקה. אבל אחר כך מגיעים לבחינה של היציאה ושל הפיתוח, ואז ישנה יציאה מהמיצר והגעה לדרגה של שלמות – ואז ניתן לברך על הפרי. וכמו שנתבאר בעניין "חרנה" (בראשית כח, י), שמבחינת גרון נמשך חרון וכו'. ועל דרך הנזכר בד"ה "במדבר סיני" בעניין מדבר במ"ם פתוחה וכו'. אבל כשמאיר בהדיבור מבחינת

עם המון פגמים – אבל הוא עדיין יכול לשמש כפטיש. לעומת זאת, אם אני לוקח מכונה משוכללת יותר שהיא רק באמצע תהליך הייצור שלה – היא לא תהיה טובה ויעילה; לא רק לטובת השימוש המוקרי שלה, אלא גם לטובת שום דבר אחר. מה אפשר לעשות עם מכונת כתיבה שהיא חצי מורכבת? ומה אפשר לעשות במכונת כביסה שהיא חצי מורכבת? היא לא טובה לשום דבר. גיגית פשוטה של כביסה מגיעה לתכלית השלמות שלה הרבה לפני שמכונה משוכללת מגיע. מדוע? מפני שהמכונה הזו יותר משוכללת, ושלבי הביניים שלה הם יורת רחוקים מההשלמה שלה, שרק אז היא מגיעה לכדי תועלת ועניין.

הנקודה הזו קשורה לבעיה של ההתאפקות, בדומה לעניין של האתכפיה שהוזכר. יש דברים שאם אני מנסה לקחת אותם לפני שהם גמורים, לא זו בלבד שהתועלת שבהם היא מעטה אלא שהם יכולים להיות מסוכנים. היכולת להתאפק ולא לעשות שימוש בדבר לפני שהגיע זמן השלמות שלו היא בעיה קשה, והיא מתחילה מילדים שצריכים ללמוד להתאפק ועד לבניית בניינים שבהם דבר לא מור לא רק שהוא לא מועיל אלא הוא גם יכול להיות מסוכן. היכולת להתאפק עד שהדבר יהיה גמור היא חלק מהתהליך של השלמת הדברים.

יכולת ההתאפקות קשורה כמובן לתהליך שאדמו"ר הזקן עוסק בו במאמר הזה. בעצם כל סוג של עשייה בעולם הוא למעשה הורדה של הדברים על ידי צמצום שלהן, שהרי כאשר הם נמצאים

ההיווצרות שלו. זו נקודה שנכונה בכל המדרגות: התינוקות האנושיים הם חסרי ישע יותר מוולדות של חיה ובהמה – דווקא מפני שעל האדם לעבור תהליך של השתלמות גבוהה יותר, הרי שתהליכי הביניים שלו יותר קשים. ככל שדבר דורש השתלמות ושלמות יותר גבוהה, כך הוא עומד בשלבי הביניים ביותר בעיות. ברווזון בן יום כבר יכול ללכת; לעומת זאת ילד בן יום לא יכול לעשות יותר מידי. כך יוצא שהברווזון הזה הולך ומדבר ויש לו עולם שלם, והילד – שלכאורה הוא יצור יותר משוכלל – לא יכול לעשות מה שברווזון עושה, גם כשהוא יהיה בן חצי שנה. הנקודה היא שהדבר הזה לא תלוי בדרגה, זאלא תלוי בכך שכדי שהתינוק יגיע לדרגת השלמות שלו עליו לעבור תהליך הרבה יותר קשה וארוך.

והנה, על ידי דחייה זו דאתכפיה סיטרא אחרא, כששובר תאוותו וממתין שלוש שנים וכו', על ידי זה אסתלק, מתעלה יקרא דקודשא בריך הוא להיות "ובשנה הרביעית" – גילוי יקר תפארת גדולתו יתברך.

העניין של השלמת שנות העורלה דורשת התאפקות. אגב, זה נכון לעוד דברים – שככל שהם יותר משוכללים בסופו של דבר, אז שלבי האמצע שלהם פחות משוכללים; לא פעם הם סבך שלעיתים הוא מכוער, לעיתים מסוכן, והרבה פעמים לא שווה שום דבר. למשל, ככל שמנסים לבנות מכונה שהיא יותר משוכללת, שלבי הביניים הם פחות מועילים לאיזשהו דבר. כשאני מנסה לקחת פטיש פרימיטיבי, הוא יכול להיות

וזהו "ועתה מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך". כי הנה באמת זה שיהיה אצילת מדת התפארת הוא גם כן על ידי קדימת הצמצום ומקום פנוי המבואר בעץ חיים, שהרי מצד עצמו "לאו מכל אלין מדות איהו כלל", רק בשביל להיטיב לברואיו צמצם את עצמו במדות אלו כנודע. ואם כן גם בחינת תפארת התהוותה לאחר הצמצום כשאר המדות, רק שהיא מקור להן. ולכן נאמר "מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך". פירוש 'לך' היינו מהותו ועצמותו יתברך, אין שיין רק הודאה ולא הילול, כי הוא יתברך "נורא תהילות" ולו "דומיה תהילה",

התהליך של התבשלות הפרי היא מעין זה: במובן מסוים העץ מבטא את עצמו בתוך הפרי, אבל הפרי איננו נוצר מתוך העץ כשלמות. הפרי נוצר בשלבים, והשלבים הללו מתחילים מכל מיני עניינים קטנים, שגם הם הולכים שלב אחרי שלב. ברוב רובם של הפירות, בשלבי ההתפתחות שלהם הפרי הוא בוסר, ואם יקטפן אותו לפני הזמן – לא זו בלבד שלא יקבלו פרי, אלא לכל היותר יקבלו ממנו בעיות בשיניים. אפשר לשאול: מדוע? הרי בתוך הפרי הזה יש דבר טוב, טעים ומזין! איך יכול להיות שהתפוח או האגס הזה כעת מזיקים לשיניים שלי? אלא שכל אותם החומרים שיוצרים את התפוח עוברים שינוי אחר שינוי, הם עוברים מתבנית אחת לתבנית שנייה; הם מתחילים מדברים פשוטים באופן יחסי, ולאט לאט הם מתחילים לקבל צורות יותר ויותר מורכבות. אם משהו קוטע את התהליך באמצע, אז לפעמים מגיעים לדבר שהוא רק מחצה, ולפעמים אפילו פחות מזה. רק כאשר הפרי מגיע לשלמות שלו, אז הוא נעשה פרי של ממש.

כאמור, גם חטא עץ הדעת נוגע לבעיה של הבוסר, שהיא נכונה גם לגבי דברים אחרים, מפני שאותו סוג של בוסר יכול להיות גם לגבי עניינים ורעיונות שונים –

בשלמותם הם לא יכולים לרדת. אגב, הדבר הזה נכון מצד מסוים גם ברעיונות: לפעמים יש רעיון שהוא שלם בתכלית, ודווקא משום כך הוא לא ניתן להבעה או לשימוש. מתי הוא יכול להיות בשימוש? כשאדם מוכן לעשות את המאמץ ולשבור אותו לחתיכות. אמנם השבירה הזו היא תהליך כואב, אבל יש בו מעין מעבר מהמצב שהוא היה בו קודם לכן, לדבר חדש. אם אדם כלשהו לא יכול לעשות את התהליך הזה, אז הוא לא ישמיע שום דבר; אם יש לו איזו אידיאה יוצאת מן הכלל שהוא לא יכול לצמצם את המחשבה שלו עליה ולבטא אותה – הוא יוכל אולי לגמגם משהו על האידיאה הזו, אבל הוא לא יוכל להביא אותה לידי ביטוי שלם. כל מי שמבטא משהו, פירושו של דבר שהוא לקח דבר שיכול להיות שהיה יקר מאוד, ובמובן סוים הוא הרג ומעך אותו – עד כדי כך שהוא יכול כעת להעביר אותו הלאה.

אחרי שהרעיון מועבר לחוץ הוא צריך להיבנות מחדש, וזה כרוך בצורך לחכות בסבלנות עד שזה יקרה. יש תהליך מסוים של התאפקות, כמו שאדמו"ר הזקן הזכיר בתחילת המאמר לגבי עץ הדעת: אם אדם לא מתאפק והוא אוכל את הפרי לפני זמנו, אז חוץ מכאב בטן אין לו שום דבר.

לשלמות שלהם. כעת אדמו"ר הזקן עובר לדבר על השנה הרביעית, לדרגת ההשלמה – שהיא מידת התפארת, ששייכת לבחינת ההודיה. וזהו "ועתה מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך" (דברי הימים א כט, יג). כי הנה באמת זה שיהיה אצילת מדת התפארת הוא גם כן על ידי קדימת הצמצום ומקום פנוי המבואר בעץ חיים, שהרי מצד עצמו "לאו מכל אליו מדות איהו כלל", רק בשביל להיטיב לברואיו צמצם את עצמו במדות אלו כנודע. ואם כן גם בחינת תפארת התהוותה לאחר הצמצום כשאר המדות, רק שהיא מקור להן.

ולכן נאמר "מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך". פירוש 'לך' היינו מהותו ועצמותו יתברך, כלומר אנחנו מודים בכך שאי אפשר לקרוא למהותו ולעצמותו של הקב"ה בשם, כיוון ששם אין שייך רק הודאה ולא הילול, כי הוא יתברך "נורא תהילות" (שמות טו, יא), ואדמו"ר הזקן מפרש את הביטוי הזה כאן שהקב"ה הוא נורא מכדי שיוכלו לומר לו תהילות; ולו "דומיה תהילה" (תהילים סה, ב). רק כאשר יש לי רושם שאני תופס משהו, רק כאשר אני שייך אל הדברים – אני יכול לדבר על תהילה. בשלב כזה אפשר להלל: את היופי, את הגדולה, את הגבורה – ובכל מידה אחרת. אבל במדרגה של "נורא תהילות" מדובר על כך שהקב"ה הוא מעבר לכל תפיסה שהיא, וממילא אי אפשר להלל, מפני שההלל יכול להיתפס רק בדבר שיש לאדם איזו השתייכות של הבנה והשגה; אם האדם איננו יכול להבין ולתפוס הוא גם יכול להלל, וזהו המובן

שלפעמים לקוחים אותם לפני הזמן. דברים בעולם צריכים לעבור שלבים בהתפתחות שלהם, מפני שכשדבר יורד לעולם הזה, או שהוא ירד בכלל מדרגה אחת לשנייה, הוא לא יכול לעבור כמות שהוא; דבר כזה יכול להתרחש רק לעיתים רחוקות. המעבר כרוך בטרנספורמציה שגורמת לעניין לאבד את התוכן הפנימי שלו, וכדי שהכל ייבנה מחדש דרושה שהות מסוימת – שהיא לפעמים של שנה, ולפעמים של הרבה יותר זמן. השהות נצרכת כדי שהחלקים הגולמיים יתחברו ויהפכו להיות לדבר אחד.

זוהי בעצם הנקודה של ייחוד הקול והדיבור שהוזכר בסוף האות הקודמת. כדי שהדיבור יתחבר עם הקול, כדי שהדיבור יתחבר עם המידה, כדי שהמלכות תתחבר עם התפארת – ההשלמה של העניין צריכה לעבור את כל השלבים הדרושים, עד שהיא מגיעה לדרגה כזו שבה הדבר נעשה שלם והוא בדרגה של נתינה והעברה. אבל עד שזה קורה, שלבי האמצע הם שלבים של איסור וקליפה, הם יכולים להוות סכנה – ולכן לא נוגעים בהם. באמצע, בתהליך, נותנים לפרי שלוש שנים לגדול בלי להפריע לו; רק בשנה הרביעית הוא מגיע לשלב שבו אפשר להגיד שהוא נעשה פרי בשל לגמרי.

ההודאה וההלל והצמצום שבתפארת

עד כה דובר בעיקר על התהליך של שלוש השנים הראשונות – שבהן הדברים עוברים שלב אחרי שלב עד שהם מגיעים

והתהילה אינו רק לבחינת שמו יתברך, ולכן ממלכות דאין סוף נעשה כתר לאצילות. כי אין ערוך לגבי אין סוף שיהיה שייך באמת בחינת תפארת בהעצמות משבחים שמשבחים אותו העולמות וכו'. וכעניין "אמת אמר אל יברא" וכו'. רק מבחינת מלכות דאין סוף נמשך מקור להיות כתר לאצילות, רק אחר שנאצלו אצילות עשר ספירות אזי מתפארת שבעליון נעשה כתר לתחתון וכו'. והנה עניין מצוות עשה ומצוות לא תעשה זהו כעניין ברכה והודאה (כמו שנתבאר בד"ה "אלה פקודי המשכן").

שייכות אל מהות הדבר. לעומת זאת, ההודאה היא לא משהו שהולך מהמקבל אל הנותן, אלא היא הביטוי של המקבל בעצמו. המקבל מרגיש רצון להודות – וזהו; הוא איננו חייב לדעת למי הוא מודה, וזה גם לא כל כך משנה למי הוא מודה, אלא מה שחשוב הוא עצם העניין של ההודאה – וזה הסיבה לכך שמידת ההודאה שייכת גם למדרגה גבוהה ביותר. אני יכול להגיד תודה לאדם קרוב אליי, אבל אני גם יכול להגיד תודה למישהו שהוא רחוק ממני; ואני גם יכול להגיד תודה על דבר שאינני משיג ומבין אותו בכלל. בעצם, אמירת התודה איננה דורשת בניית התייחסות בין המודה לבין מי שמודים לו או מה שמודים עליו.

והתהילה אינו רק לבחינת שמו יתברך, ולכן כתוב "ומהללים לשם תפארתך" – כיוון שזוהי הבחינה שיש לנו איזושהי התייחסות אליה.

ולכן, בלשון הקבלה, ממלכות דאין סוף נעשה כתר לאצילות. כי אין ערוך לגבי אין סוף שיהיה שייך באמת בחינת תפארת בהעצמות משבחים שמשבחים אותו העולמות וכו'. הוספה של כתר ותפארה שייכת כאשר המהלל הוא באיזשהו אופן במדרגה של המהלל, אבל כאשר יש הבדל גדול במדרגה – זה בכלל שייך. זה כך גם

של "לך דומיה תהילה" – התהילה היא בשתיקה.

מה בכל זאת אפשר לעשות? לגבי מהותו ועצמותו, שייכת רק הודאה. "מודים אנחנו לך" איננו קשור במהותו של זה שמהללים אותו, אלא במהותו של המודה. כלומר גם כאשר אינני יודע מהיכן עניין מסוים הגיע, וגם אם איננו יכול להסביר אותו – אני עדיין יכול להגיד תודה. כשמישהו שאני מכיר נתן לי מתנה, אני יכול לומר לו: אתה נחמד, אתה יפה, אתה חכם; הכל לפי העניין. אבל אם אני הולך בדרך ונופל אליי דבר מה מלמעלה – אין לי למי לשייך את הדבר הזה, ולכן אני יכול רק להגיד תודה רבה. אני יכול להגיד תודה משום שקיבלתי, אבל כיוון שאני לא יכול להתייחס אל הנותן הרי שאני גם לא יכול לומר שום תהילה.

במקומות אחרים מדובר על ספירת ההוד בהקשר של הודאה. עיקר העניין של מידת ההוד בזה שאפשר להודות מלמטה-מטה עד למעלה-מעלה. רוב המידות דורשות סוג של התייחסות בין המרגיש, בין הסובייקט, לבין האובייקט. אינני יכול לאהוב דבר שאיננו בתוך תחום ההשגה שלי, וגם אינני יכול לשנוא דבר שהוא מחוץ לתחום ההשגה שלי. בשביל לאהוב או לשנוא משהו אני צריך שתהיה לי

רק מבחינת מלכות דאין סוף נמשך מקור להיות כתר לאצילות, ורק אחר שנאצלו אצילות עשר ספירות אזי מתפארת שבעליון נעשה כתר לתחתון וכו'. עשר הספירות הן אלה שמאפשרות התייחסות לעולם, ומהבחינות הללו אפשר לפאר את הקב"ה ולהגיד לו: עשית איתי חסד – מפני שההתייחסות היא לדבר שמתגלה אליי.

דווקא על ידי שלוש השנים יהיה "פריו קודש" בשנה הרביעית

ובדרך אגב, הנה עניין מצוות עשה ומצוות לא תעשה זהו כעניין ברכה והודאה (כמו שנתבאר בד"ה "אלה פקודי המשכן"). מצוות עשה הן בבחינה של ברכה, ומצוות לא תעשה הן בבחינה של הודאה. הברכה היא ההתייחסות של התפארת והתהילה, היא התייחסות אל הדבר שאני יודע. כשאני מברך את פלוני אני אומר לו דברים טובים, דברי ניחומים או כל דברים אחרים – עד כמה שאני יכול להגיד לו, ובשביל זה אני צריך שתהיה לי איזושהי תפיסה שלו. לעומת זאת, הודאה היא בחינה שלא דורשת שום תפיסה.

במקום אחר אדמו"ר הזקן מסביר שאחת המשמעויות של "מודים אנחנו לך" היא שאני מודה לדבריו של פלוני, ויש בזה ויתור מסוים על עמדתי. הודאה היא לא כשאני מקבל את עמדתו של השני, מסכים איתו או מצטרף אליו; הודאה היא כשאני בעצם לא מבין או לא מסכים, ובכל זאת אני מניח שיש למי שמולי סמכות יותר גדולה, ידיעה רבה יותר או הבנה טובה יותר, ואז אני אומר לו: טוב, אתה צודק;

במציאות שלנו: יש אנשים שאם הם יתנו לי מחמאה, אני אהנה ממנה; אבל יש מחמאות שהן לא מעלות ולא מורידות, וזה רק מפני שהאיש המחמיא לא נחשב. אמנם קשה למצוא מרחק כל כך גדול בין בני אדם, אבל יש גם אנשים שנהנים כשהכלב מכשכש עבורם בזנב, כיוון שעבורם זו גם כן סוג של מחמאה. ועדיין, שום אדם לא יהנה מכך שיגידו לו שיש חידק שמאוד מרוצה ממנו – כיוון שאנחנו לא נמצאים על אותו מישור התייחסות. לענייננו, יוצא שמבחינות מסוימות זה בכלל לא שייך לפאר את הקב"ה – לא מצד האדם ולא מצד כל שאר העולמות. וכעניין "אמת אמר אל יברא" וכו' (בראשית רבה ח, ג). במדרש הזה מדובר על כך שלפני שנברא האדם הייתה מחלוקת בשמים האם לברוא אותו: "חסד ואמת נפגשו, צדק ושלוש נשקו. חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים, ואמת אומר אל יברא שכולו שקרים; צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות, שלום אומר אל יברא דכוליה קטטה. מה עשה הקב"ה? נטל אמת והשליכו לארץ". כלומר הקב"ה התערב במחלוקת הזו ועל ידי כך נוצר רוב לבריאת האדם. מה שאדמו"ר הזקן רוצה לומר כאן זה שחוסר הרצון של האמת לברוא את האדם לא נוגע רק לחסרונו של האדם, אלא זה נובע מעצם עניינו של האדם. במילים אחרות, אם דנים בעניין מצד האמת – הרי שמציאותו של האדם בתוך כתר הבריא היא חסרת ערך וחסרת משמעות, וממילא כל בריאת האדם היא חסרת ערך.

ולכן קיום מצוות לא תעשה ד- "שלוש שנים יהיה לכם ערלים" וכו', זהו כעניין "מודים אנחנו לך". ועל ידי זה אחר כך "ומהללים לשם תפארתך" – היינו "יהיה כל פרי קודש הילולים". ועיין מה שנתבאר בתורה אור פרשת מקץ, בד"ה "רני ושמחי" בפירוש "נר הוי"ה נשמת אדם", "כל הנשמה תהלל י-ה". כי יתרון האור נמשך מן החושך.

הסכלות כיתרון האור מן החושך" (קהלת ב, יג), זכה להרבה פירושים שניסו לתת לו כל מיני משמעויות, אבל המשמעות הפשוטה היא שהחכמה מעולה מן הסכלות כמו שהאור מעולה מהחושך; יש כאן בעצם דימוי פשוט של יתרונות שווים. אבל כאן אדמו"ר הזקן מפרש שיתרון האור 'מן' החושך הוא לא רק במובן זה שהאור טוב יותר מהחושך, אלא המילה 'מן' היא במובן של 'מתוך': היתרון של האור ניכר מתוך החושך. זאת אומרת שאני לא יודע את מעלתו של האור אלא רק מתוך החושך, ובאותו אופן כשרואים את הסכלות אז אפשר להבין טוב יותר את יתרון החכמה.

יש תפיסה שכתובה באופן ובלשון קצת אחרת בספר יצירה (ו, ה): "טוב מבחין רע, ורע מבחין טוב". הכוונה היא שיש מעין מסגרת למציאות שמבליטה את הדברים, והיא לא הייתה מבליטה אותם אילולא הם היו מנוגדים, כלומר אם הדברים לא היו מנוגדים אחד לשני הם לא היו ניכרים זה מזה.

הנקודה הזו קשורה גם ל-"נר ה' נשמת אדם", שכמו שהנר בוער דווקא מתוך החשכה – כך גם הנשמה. הנשמה של האדם מהללת לא רק מכוח מהות עצמה, אלא דווקא על הרקע החושך. בהקשר הזה אדמו"ר הזקן מדבר במקום אחר על כך שמלאך הוא לא נר. מדוע? מפני שאין לו

אני מסכים לדעתך. במובן הזה, "מודים אנחנו לך" זה בעצם לומר: זה לא משנה אם אני מבין או לא – בכל אופן, אתה צודק.

זהו בעצם גם העניין מצוות לא תעשה, שהרי היא לא קשורה למעשה, להתייחסות מסוימת, ולכן גם אין עליה ברכה. על מצוות לא תעשה אני לא מברך ברכה, מפני שבעצם רק אומרים לי להפסיק לעשות דבר מסוים, ואני מיד מפסיק – וזה לא משנה אם אני מבין או לא. לכן, יש צד של הודאה במצוות לא תעשה.

ולכן, קיום מצוות לא תעשה ד- "שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל" וכו' (ויקרא יט, כג), זהו כעניין "מודים אנחנו לך". כלומר במשך שלוש שנים אני לא אוכל את פירות האילן, ועל ידי זה אחר כך "ומהללים לשם תפארתך" – היינו השלב הבא לאחר שלוש השנים הללו – "ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קודש הילולים לה" (שם כד). בשנה הרביעית אני עושה תיקון, ולכן אז אפשר להלל, לעשות מעשה. ועיין מה שנתבאר בתורה אור פרשת מקץ, בד"ה "רני ושמחי" (זכריה ב, יד) בפירוש "נר הוי"ה נשמת אדם" (משלי כ, כז), ועל העניין של "כל הנשמה תהלל י-ה" (תהילים קנ, ו).

כי יתרון האור נמשך מן החושך. הפסוק "וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן

במנגינה, ולפעמים על ידי זה ששינו כמה מילים. יש רשימה ארוכה של שירים שהם ממש רוסיים או אוקראיניים, ורק ביצעו בהם שינויים קטנים. הרבי מקאליב, שחיבר כמה שירים, חלק ביידיש וחלק בהונגרית, התבסס לפעמים על נעימות מהסגנון הזה. הדבר הזה המשיך הלאה, עד למדרגה שבה אנשים היו מנסים למצוא משמעויות ומסרים בכל מיני דברים שלא נועדו להיות בעלי משמעות – ומכאן הגיעה השאלה האם הם כבר עברו מתחום הנשגב אל תחום המבדח.

אם כבר מדברים על ניגונים כאלו, אחד הניגונים ששרים אותו בדבקות ובעמקות אמיתית אבל שהוא בעצם מבוסס על שיר אחר, הוא ניגון 'שאמיל'. זהו ניגון מאוד מפורסם של חב"ד ללא מילים, שמייחסים אותו למי שהיה מנהיג המרד הקווקזי לפני יותר ממאה שנה – שאמיל, שהיה בעצם צ'צ'ני, ועכשיו התמונות שלו תלויות בכל מקום בצ'צ'ניה. אינני יודע מה היחס בין המקור – אם היה בכלל מקור – לבין העיבוד, אבל נראה שזו אותה המנגינה. בכל אופן, הנקודה היא שיש דברים שמגיעים עד לצד של הנשגב, ויש דברים אחרים שהם על הגבול של בדיחות על חסידים; לוקחים איזו מנגינה עממית ומכניסים בה סתרי תורה.

הרעיון הבסיסי הוא שאני עושה אור מתוך החושך, ופשוט שאם עושים אור מן החושך אז לאור הזה יש מעלה יתירה. כאמור, יש כאן שתי נקודות שונות: מצד אחד, "יתרון האור מן החושך" פירושו שהוא בולט על הרקע השחור שלו, הוא בולט בזה שהוא ניצחון

רקע, הוא לא צומח מן החושך; הוא חי בתוך אור, הוא אור בתוך אור, ואילו האדם הוא אור בתוך חושך, וכיוון שכך לכן הוא מתואר כנר.

אם כן, הכוונה ב-"יתרון האור מן החושך" על פי ספרי הקבלה והחסידות היא שיש מעלה מיוחדת באור אם ניתן לייצר אותו מתוך החושך, כלומר אם לא מעמידים אותם בתור ניגודים אלא בתור התקדמות לדרגה גבוהה יותר; אם מוציאים את האור מתוך החושך, או שעושים מן החושך אור. באותו אופן, אם אפשר לקחת כמות של סכלות ולהוציא ממנה חכמה, אז יש יתרון של החכמה מן הסכלות.

גם העניין של העלאת הניצוצות הוא "יתרון האור מן החושך": היתרון שלה הוא לא רק בזה שהיא מולידה אור במקום שהיה בו חושך, אלא שהיא יוצרת את האור מתוך החושך. בהעלאת ניצוצות נעשה איזשהו שינוי בתוך הדבר החשוך, והשינוי הזה מוציא אור מתוך החושך. כלומר לא רק מוציאים דבר מתוך דבר, אלא מתרחשת איזו טרנספורמציה בתוך הדברים עצמם, ועל ידי זה הם נעשים למהות אחרת.

יש אמירה כזאת שהיו אומרים בכל מיני מקומות: יש רק צעד אחד בין הנשגב לבין המגוחך. כלומר לפעמים לא ברור אם האדם עושה דברים מתוך תמימות או מתוך טיפשות. לדוגמה, יש כמה וכמה שירים של חסידים שהם למעשה שירים מכל מיני סוגים מכל העולם, שפשוט לקחו אותם והשתמשו בהם כשיר קודש; לפעמים על ידי זה שעשו שינויים קטנים

וכמו שנתבאר בד"ה "בשלח פרעה" בענין "קליפה קדמה לפרי" וכו', עיין שם. לכן על ידי קיום המצווה בשלוש שנים דערלה, על ידי זה אחר כך פרי קודש וכו'. וכעין מה שכתוב ברבות, על פסוק "אשר ברא אלוקים לעשות": "כל מה שנברא בששת ימי בראשית, צריכים עשייה" וכו', דהיינו לתקן, עיין שם. ועל דרך זה הוא מה שראה יחזקאל כשראה את המרכבה הקדושה, כתיב: "וארא והנה רוח סערה וכו', ענן גדול ואש וכו' (ועיין זוהר ח"ב ויקהל דף רג עמוד א, ובפרשת יתרו דף סט עמוד ב בענין "מתוך הסנה". ורזא דא "מי יתן טהור מטמא" וכו', עיין שם. ובספר עבודת הקודש חלק רביעי פרק יט, ובשל"ה דף קטז ריש עמוד ב, ודף קלט עמוד ב בד"ה "ומברך המבדיל" וכו').

כעת אדמו"ר הזקן חוזר לעניין של מצוות עשה ומצוות לא תעשה. לכן, על ידי קיום המצווה של לא תעשה בשלוש שנים דערלה, שבשלוש שנים הללו הפרי אסור באכילה ובהנאה, הוא כולו קליפה, על ידי זה אחר כך "ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קודש הילולים לה" וכו'. זאת אומרת שהפרי הוא קודש דווקא משום שהוא יוצא ובוקע מתוך הערלה. כלומר יש כאן דבר היתר שמגיע מתוך האיסור, וכעת הוא כבר איננו אסור בעצמו.

וכעין מה שכתוב ברבות, מדרש רבה, על פסוק "אשר ברא אלוקים לעשות" (בראשית ב, ב): "כל מה שנברא בששת ימי בראשית, צריכים עשייה" וכו' (בראשית רבה מב, ג), דהיינו לתקן, עיין שם. כלומר הכוונה ב-"אשר ברא אלוקים לעשות" היא שהקב"ה לא ברא עולם מושלם, אלא הוא ברא עולם שצריך תיקון, והוא משאיר את התיקון הזה לנו – "לעשות". בעצם, אנחנו צריכים להמשיך את מה שנברא; אנחנו לא מוצאים דברים מושלמים בעולם, אלא אנחנו מתקנים את המציאות של העולם. חוששני שחכמינו לא היו תומכים בטבעונות; לא באופן פרקטי, אלא בתור

של האור על החושך; אבל יש גם דרגה שהיא מעבר לזה – שיש יתרון מיוחד בכך שהאור נוצר מן החושך, ועל ידי כך הוא בעצם נעשה אור גבוה יותר. אם אני יכול לעשות אור מתוך החושך, אז לא זו בלבד שעשיתי דבר גדול, אלא שגם ניצחתי את החושך באופן מהותי – וזהי דרגה גבוהה יותר. יש כאן בעצם שני דברים נבדלים: אני יכול להאיר חושך, ואני יכול גם לגרש חושך על ידי אור; אבל מעבר לזה אני יכול ליצור אור מתוך החושך. הניצחון על החושך הוא יצירה של האור מתוכו, ולא מחוצה לו. הניצחון של האור על החושך מבפנים הוא ניצחון של בחינה ושל מהות אחרת, משום שבתוך החושך גנוז אור בדרגה יותר גבוהה – ולכן יש יתרון דווקא לאור שבא מן החושך.

וכמו שנתבאר בד"ה "בשלח פרעה" (שמות יג, יז), בענין "קליפה קדמה לפרי" וכו', עיין שם. הקליפה צומחת לפני הפרי, ויש גם קדימה במהות של הקליפה. אמנם אם אני יכול להביא את הקליפה לידי תיקון היא תהיה בדרגה גבוהה יותר מאשר הפרי בעצמו, אלא שבדרך כלל אי אפשר לעשות את זה.

כדי להגיע אל הקודש. גם כשאדם נמצא קרוב, כשהוא כבר נמצא בתפילה, אז יש לו עוד שלוש פסיעות כדי לבקוע עוד מחיצה ולהגיע פנימה. בסוף התפילה הוא צריך לפסוע שלוש פסיעות לאחור, כדי לצאת מתוך המחיצות הללו, אחת אחרי השנייה.

עד כאן דובר על העורלה ועל השנה הרביעית. העניין של עורלת פירות ועורלת הברית נקשר לא רק בגלל השם, אלא הוא קשור גם לנקודה של התיקון, והעניינים הללו נקשרים בכל מיני מדרשים. מסופר במדרש (תנחומא תזריע, ה) על הוויכוח בין טורנוסרופוס, לרבי עקיבא. המושל הרומאי שואל את רבי עקיבא: 'אילו מעשים נאים, מעשי הקב"ה או מעשי בשר ודם?' והוא עונה בפשטות: 'מעשי בשר ודם יותר טובים'. אז שואל אותו הרומאי: 'הייתכן? תראה את השמיים והארץ!'. ורבי עקיבא ענה לו: מה שאנחנו יכולים לעשות, אנחנו עושים טוב יותר; הנה לך ערימה של חיטה וכיכר לחם, ערימה של פשתן ובגד – וודאי שהלחם והבגד טובים יותר! אתה מוכרח להודות שמעשינו טובים יותר'. אחרי שהדיון התיאורטי הזה נגמר, הוא שואל את רבי עקיבא: 'למה אתם נימולים?', והוא עונה: 'הרי ראית שמעשי האדם טובים משל הקב"ה?!'. המדרש הזה בעצם חוזר לנקודה של התיקון – לא רק מצד הנוחיות האנושית, אלא כמפעל, כמטרה – "אשר ברא אלוקים לעשות". הקב"ה בכוונה בראה בריאה שלמה שדורשת תיקון, שדורשת השלמה, שדורשת עשייה.

עיקרון, כיוון שזו גישה מאוד לא טבעונית. הם לא היו תומכים בזה באופן עקרוני בגלל זה שכשהיו אומרים להם שדבר מסוים הוא חומר טבעי, אז הם היו אומרים: מעולה! אם זה חומר טבעי זה אומר שאפשר לעשות ממנו חומר מצוין – אבל הוא דרוש תיקון לשם כך, הוא דרוש שיפור. זו גישה כוללנית של חכמים והיא לא שייכת רק לפרט אחד. זהו העניין גם שיש שלוש שנים שבהן הפרי הוא עורלה, ובשנה הרביעית כבר מגיע למדרגה של התיקון החדש שנוצר. טיפלתי בעץ שלוש שנים כשהוא היה עץ של עורלה, ומתוך זה ועל ידי זה אני מוציא משהו אחר שהוא במדרגה יותר גבוהה.

ועל דרך זה הוא מה שראה יחזקאל כשראה את המרכבה הקדושה, כתיב: "וארא והנה רוח סערה וכו', ענן גדול ואש מתלקחת" וכו' (יחזקאל א, ד), כלומר בתוך תיאור המרכבה מוזכרות גם הקליפות שיש מסביב: הרוח, הענן, והאש, ולאחר מכן מוזכרת גם קליפת הנוגה – "ונוגה לו סביב, ובתוך הנוגה כמראה כבוד ה'". יוצא שמסביב למרכבה יש מחיצות, וכדי להגיע אליה פנימה צריך לבקוע את המחיצות הללו; אין איך להגיע פנימה בלי לעבור את המחיצות הללו.

אגב, כרמז לדברים הללו: כתוב בספרים על המנהג המקובל בישראל שכשמתפללים פוסעים שלוש פסיעות לפני, וכשגומרים להתפלל פוסעים שלוש פסיעות לאחור; זה קשור לכך שאדם עובר את המחיצות של רוח סערה, ענן גדול ואש מתלקחת – ונכנס פנימה, ולכן הוא צריך לפסוע שלוש הפסיעות,

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: ₪ 2

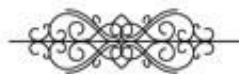

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

